



# GOODLIFE update.com

หน้าแรก | ไลฟ์สไตล์ | สุขกิน | สุขกาย | สุขใจ | ซอปปิง | ONLINE PROGRAM

## ชุมชนเข้มแข็ง ด้านโรคมะเร็ง เพื่อการแก้ปัญหาโรคมะเร็งทั้งระบบ

Home > ป้องกันและต้านโรค > ชุมชนเข้มแข็ง ด้านโรคมะเร็ง เพื่อการแก้ปัญหาโรคมะเร็งทั้งระบบ



sirakan



19 November 2019



ชีวจิต

### ชุมชนตัวอย่างด้านโรคมะเร็ง

### ชุมชนต้านโรคมะเร็ง เพื่อการแก้ปัญหาโรคมะเร็งทั้งระบบ

รู้หรือไม่ว่า โรคมะเร็งเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของไทยมาตั้งแต่ปี 2541





สถิติของผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็ง คิดเป็นร้อยละ 16 ของการเสียชีวิตทั้งหมด หรือประมาณ 78,540 ราย ต่อปี สูงกว่าอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่ปัจจุบันไทยครองแชมป์อันดับ 1 ของโลกเสียอีก

ยิ่งไปกว่านั้น มะเร็งยังครองแชมป์ 20 ปีซ้อน ในฐานะสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งของคนไทย เพศชาย รายนี้ปลิดชีพผู้ป่วยชาวไทยเฉลี่ยชั่วโมงละ 8 ศพ

ข้อมูลปี 2556-2558 จากสถาบันมะเร็งแห่งชาติ รายงานว่ามีผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่ถึง 122,757 ราย ขณะที่ข้อมูลจาก องค์การอนามัยโลกระบุว่า มีผู้ป่วยทั่วโลกที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคมะเร็งประมาณ 18 ล้านคน เสียชีวิตปีละ ประมาณ 9.6 ล้านคน และมีการคาดการณ์ว่าภายในปี 2567 ซึ่งผู้ป่วยโรคมะเร็งรายใหม่ทั่วโลกอาจมากกว่า 20 ล้าน รายต่อปี โดยร้อยละ 70 จะพบในประเทศกำลังพัฒนา

มะเร็งเป็นโรคที่มีราคาแพง เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาแต่ละรายสูงในหลักแสนถึงหลักล้านบาท ซึ่งสูงเกินรายได้เฉลี่ยของประชากรทั่วไปมาก

'มะเร็ง' ไม่เพียงสร้างความทุกข์ให้กับผู้ป่วย แต่ยังส่งผลกระทบต่อครอบครัว-คนใกล้ชิดที่ต้องดูแล ไปจนถึงผลกระทบระดับชาติในวงกว้าง เพราะค่าใช้จ่ายของการดูแลรักษามะเร็งที่สูงลิ่ว ท้ายที่สุดจึงตกเป็นหน้าที่ของประเทศ ในการแบกรับภาระในส่วนนี้

ข้อมูลการเบิกจ่ายค่าบริการโรคมะเร็งในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ช่วงระหว่างปี 2559-2561 พบว่า มีผู้ป่วย เข้าถึงการรักษารวมกว่า 4 ล้านครั้ง ชดเชยค่ารักษาไปกว่า 2.6 หมื่นล้านบาท และตัวเลขเหล่านี้มีแนวโน้ม ที่จะสูงขึ้นต่อเนื่อง

ยิ่งในบริบทไทยที่มะเร็งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ผสมกับภาวะการเข้าสู่สังคมสูงวัย รวมทั้งปัจจัยความเสี่ยงมะเร็ง ต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตประจำวันผ่านกิจวัตรประจำวันและสิ่งแวดล้อมความเข้าใจผิดๆ ในการป้องกันและรักษาโรคมะเร็งในโซเชี่ยลมีเดีย ยิ่งทำให้มะเร็งกลายเป็นโรคที่อยู่ในภาวะเร่งด่วนที่จะต้องได้รับความสนใจตั้งแต่ระดับ นโยบาย ไล่ลงมาถึงระดับความรู้ทั่วไปของคนในสังคม

ในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เป็นประจำทุกปีมาเป็นเวลา 12 ปี โดยในปีที่ หนึ่งในประเด็นที่ถูกหยิบยกเข้าสู่การพิจารณา คือ ประเด็น "รวมพลังชุมชนต้านมะเร็ง" ซึ่งเป็นข้อเสนอทางนโยบายเพื่อขับเคลื่อนสังคมไทยให้มีความเข้าใจและตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็ง พัฒนาพื้นที่ต้นแบบระบบจัดการ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง โดยมีเป้าประสงค์ให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง การป้องกันมะเร็งและการรักษาที่เหมาะสมได้มาตรฐาน และมีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน





## มุ่งสร้างเครือข่ายระดับชุมชน ร่วมผลักดันนโยบายแก้ปัญหาโรคมะเร็ง

แนวโน้มที่ทำให้สถิติผู้ป่วยมะเร็งเพิ่มขึ้นทุกปี นอกจากเรื่องของโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ยังมี "ปัจจัยเสี่ยง" อีกเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์แปรรูป เช่น ไส้กรอก หมูเบคอน แฮม การรับประทานอาหารประเภทเนื้อแดง เช่น เนื้อวัว เนื้อหมู เนื้อแกะ การได้รับสารก่อมะเร็งจากสิ่งแวดล้อม การมีน้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน หรืออยู่ในภาวะอ้วน และการขาดการออกกำลังกาย

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า 'มะเร็ง' ไม่ใช่เรื่องของเคราะห์กรรมหรือบาปบุญ หากแต่เป็นผลพวงของการใช้ชีวิตและสภาพแวดล้อม

ในระหว่างที่สถานการณ์โรคมะเร็งกำลังลุกลาม ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้นิ่งนอนใจ โดยประเทศไทยมีแผนการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งแห่งชาติมาตั้งแต่ปี 2540 พร้อมกับการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ จนในปี 2560 ได้มีการทบทวนและปรับปรุงแผนฉบับเดิมอีกครั้ง เพื่อให้เท่าทันกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

แผนการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งแห่งชาติ พ.ศ.2561-2565 ที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมกันปรับปรุงนั้น มียุทธศาสตร์รวม 7 ด้าน ตั้งแต่การตรวจหาโรครยะเริ่มแรก ไปจนถึงการวิจัยเพื่อป้องกันและควบคุมโรค

อย่างไรก็ตาม แผนดังกล่าวเป็นความพยายามแก้ปัญหาในทางโครงสร้าง และเป็นความพยายามของรัฐเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังขาดการเชื่อมประสานกับกลุ่มคนที่ทำงานในชุมชนต่างๆ เพราะความท้าทายที่จะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ คือ การสร้างความตระหนักเพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง ตลอดจนการตรวจคัดกรองมะเร็งในผู้ที่มีร่างกายปกติ ซึ่งแน่นอนว่าไม่ใช่เรื่องง่ายในทางปฏิบัติ

โดยเฉพาะในยุคสังคมออนไลน์ที่เต็มไปด้วยข้อมูลที่ผิดๆ ด้วยแล้ว ยิ่งสร้างความเสี่ยงต่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในชุมชน-ชนบทที่เข้าถึงข้อมูล และยังไม่มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินงานหลักที่มีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง โดยกลุ่มเป้าหมายต้องรวมผู้ยังไม่ป่วยด้วยเพราะคนเหล่านี้มักเป็นคนให้ข้อมูลกับผู้ป่วยแบบผิดๆ ทั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการบอกเล่าปากต่อปาก

อีกประเด็นสำคัญที่มีอาจละเลย คือ **ทัศนคติของการรณรงค์และให้ข้อมูลที่ผ่านมามักเป็นการทำบนฐานการสร้างความกลัว ส่งผลให้คนทรุดลงอย่างรวดเร็วเมื่อพบว่าเป็นโรคมะเร็ง** จึงควรรหาแนวทางให้ข้อมูลรณรงค์อย่างผ่อนคลาย

พร้อมกันนี้ การดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหามะเร็งที่ผ่านมามีภาครัฐเป็นเจ้าภาพหลัก แต่ด้วยเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ จึงจำเป็นต้องสานพลังอีกหลายภาคส่วนเข้ามาสนับสนุนเพื่อแก้ปัญหาแบบบูรณาการ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ลงสู่ระดับชุมชน ซึ่งนับเป็นหัวใจหลักของการทำงาน เพราะเข้าถึงได้อย่างเชิงลึก





ทั้งหมดนี้ นำมาสู่ความจำเป็นในการเสนอระเบียบวาระ "การรวมพลังชุมชนด้านมะเร็ง" เข้าสู่การพิจารณาใน 'การประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 12 ประจำปี 2562' ที่จะจัดขึ้นในวันที่ 18-20 ธันวาคม 2562 เพื่อพิจารณาหาฉันทมติร่วมกัน ก่อนนำเสนอไปยังที่ประชุมคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) เพื่อนำเสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการป้องกันโรคมะเร็งและทำให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ต่อไปนี้ชุมชนของเราจะเข้มแข็งมากขึ้น เกิด ชุมชนด้านโรคมะเร็ง สามารถป้องกันการเกิดโรคมะเร็งและทำให้ผู้ป่วยรับการรักษาได้อย่างถูกต้องทันห่วงที่

